

Popis vzdělávacího programu č. j. MŠMT 11057/2016-1-281 (platnost do 31. 5. 2019)

Pořadové číslo: 44

1. Název vzdělávacího programu:

Otevíráme dveře pro mentory – II.

2. Obsah - podrobný přehled témat výuky a jejich anotace včetně dílčí hodinové dotace:

Kurz je určen pro účastníky, kteří již mají s mentoringem osobní zkušenost (v roli klienta a interního či externího mentora). Tématy mentorského kurzu budou: mentoring x školení a jiné formy podpory, prohlubování dovedností ve smlouzení kontraktu a stanovení cílů mentorské podpory, pozorování a jeho zásady, vedení mentorského rozhovoru – trénink rozhovorů s využitím modelu GROW, jak se vyvarovat dávání nevyžádané rady, trénink kladení efektivních otázek, mentorské pasti a jak se jich vyvarovat, trénink vedení rozhovoru s různými typy klientů, mentorská průběžná a závěrečná zpráva, reflexe dosavadních mentorských zkušeností, sdílení zkušeností mezi mentory navzájem, využívání mentorských dovedností v ostatních způsobech práce s kolegy učiteli, mentorská etika, kontext mentorské podpory v rámci konkrétní školy, pojmy podpora x sociální kontrola, komunikace v mentorském vztahu, plánování mentoringu, mentorské programy a jejich efektivita apod. (celkem 5 dnů po 8 hodinách + domácí práce na podkladech pro vlastní mentorské působení, včetně sebereflexe vlastních mentorských zkušeností). Kurz bude mít především výcvikový charakter, bude obsahovat teoretické vstupy, týmovou práci, cca 60% času bude věnováno nácviku ve skupinách i modelování mentorských rozhovorů, pozorování videoukázek práce učitelů i mentorů, jejich rozbor a popis.

8 hodin – zpočátku zmapujeme vývoj dovedností a zkušeností mentorů a jejich posun od posledního dokončeného kurzu, dále vlastní zkušenosti účastníků v roli mentora i menteeho, vymezíme jednotlivé způsoby podpory učitelů ve škole, jejich výhody a nároky, porovnáme situace, kdy je vhodné který typ podpory využívat, reflektovat budeme dosavadní zkušenosti účastníků; účastníci budou sdílet zkušenosti s používáním otevřených a uzavřených otázek, jaký vliv mělo jejich kladení na průběh a klima rozhovoru s učitelem, budeme trénovat aktivní naslouchání ve verbální i neverbální rovině, sdílet budeme zkušenosti s tím, jak se to stávajícím mentorům daří.

8 hodin – budeme ještě podrobněji a na praktických ukázkách vymezovat pravidla bezpečného mentoringu a to, jak se jim právě tato pravidla dařilo dodržovat, na konkrétních příkladech si ukážeme, co všechno může mentor udělat pro vytvoření bezpečného prostředí (při pozorování mentorského rozhovoru při výcviku i ve videoukázkách), budeme pokračovat v posilování mentorské dovednosti z předchozí části výcviku a navážeme tréninkem v poskytování popisné zpětné vazby a v reflektování dosavadních zkušeností s tím, jak se to účastníkům v jejich praxi dařilo. Využijeme videoukázky, po jejich zhlédnutí účastníci povedou strukturovaný rozhovor s klientem (s využitím modelu GROW); připomeneme důležitost formulace zakázky klienta, popíšeme kritéria dobré zakázky a současně budeme formulaci zakázky navzájem hodnotit pomocí popisného jazyka; při sledování videoukázek výuky budeme trénovat dovednost efektivně pozorovat výuku vzhledem k zakázce a zreflektujeme si různé způsoby, jak si účastníci vedli své mentorské záznamy v výuce, budeme dále posilovat dovednosti účastníků, používat popisný jazyk a popisnou zpětnou vazbu.

8 hodin - budeme reflektovat mentorské dovednosti účastníků, na které jsme se zaměřili v předchozích částech výcviku, ale i v předchozím kurzu a navážeme pokračováním v tréninku v následujících dovednostech a) stanovování cílů mentorské podpory (dlouhodobých i krátkodobých), b) sepsání kontraktu s klientem (vymezení časového rámce, délky schůzek, frekvence schůzek apod.), c) mapování současného stavu/reality práce klienta v oblastech, které si vyznačil v zakázce, popíšeme i vyzkoušíme různé strategie, které tuto fázi práce mentora usnadňují, reflektovat budeme dosavadní zkušenosti těchto dovedností pokročilých účastníků; vytvoříme účastníkům příležitosti pro sdílení dovedností a zkušeností (z role mentor a mentee) budeme s účastníky opakovaně trénovat a reflektovat v různých modelových situacích (klient bez zakázky, negativně nastavený klient, klient bez podpory vedení školy, významně aktivní klient, klient s širokou zakázkou, klient, kterému byl mentoring nařízen např. v rámci projektu apod.).

8 hodin – vzájemné sdílení zkušeností, jak se dařilo účastníkům mezi jednotlivými kurzy podporovat silné stránky klientů, jakým konkrétním způsobem to dělali, co se jim osvědčilo a co naopak ne (zaměříme se i na sebepojetí mentorů); dále budeme pokračovat v posilování mentorských dovedností, na které jsme se zaměřili v předchozích částech výcviku a navážeme intenzivním tréninkem konkrétních dovedností aktivního naslouchání s důrazem na parafrázování a shrnování; v další části se zaměříme na psaní mentorských zpráv a na zkušenosti s jejich psaním; v modelových situacích budou účastníci zkoušet provést klienta fází hledání příležitostí pro další rozvoj a také fází ukončování mentorského rozhovoru (reflexe rozhovoru a vytvoření plánu klienta do příštího mentorského setkání).

8 hodin – pokračovat budeme v tréninku mentorských dovedností, které si účastníci sami zvolili na základě reflexe jejich dosavadní mentorské praxe, tréninkem zvládnutí vybraných obtížných situací (např.: opakovaně se nedaří naformulovat zakázku, mentee je velmi nejistý, mentee chce ujistit o tom, že vše dělá správně, mentee či mentor chtějí ukončit spolupráci, mentee posiluje svou závislost na mentorovi apod.) – účastníci si sami zvolí situace, které se jim v jejich dosavadní mentorské praxi nedařily; zreflektujeme si různé způsoby/přístupy zavádění mentoringu na školách (interní x externí mentoring) i s riziky, které mohou přinést, budeme hledat konkrétní způsoby, jak rizikům předcházet a jak je řešit; účastníci budou v závěrečné fázi reflektovat svůj rozvoj a posun v konkrétních mentorských dovednostech - schopnost podávat zpětnou vazbu pomocí popisného jazyka, i další komunikativní dovednosti, v psaní mentorské zprávy, průběhu vedení mentorského rozhovoru apod. - pojmenují své silné stránky a zreflektují, jak se jim podařilo využít kurzu jako příležitosti k dalšímu rozvoji, posoudí svůj individuální posun v mentorských dovednostech od posledního výcviku na základě svých dosavadních zkušeností.

3. Forma: prezenční

4. Vzdělávací cíl:

Dále intenzivně posilovat a zdokonalit znalosti, dovednosti, schopnosti a postoje budoucích i stávajících mentorů potřebné k podpoře profesního rozvoje pedagogů, a tak zvyšovat kvalitu výuky.

Cíle 1. dne:

- reflektovat zkušenosti s mentoringem a s prací mentora v uplynulém období,
- vymežit jednotlivé typy podpory (mentoring, supervize, koučing, poradenství, konzultace apod.) a sdílet zkušenosti účastníků s těmito typy podpory, prioritně s mentoringem,
- zopakovat základní podmínky a pravidla pro bezpečný, efektivní, smysluplný mentoring a reflektovat jejich dodržování v průběhu mentorské praxe účastníků,
- intenzivně trénovat mentorské dovednosti - kladení otevřených otázek, aktivní naslouchání.

Cíle 2. dne:

- vyvodit další podmínky a pravidla pro bezpečný, efektivní, smysluplný mentoring,
- trénovat mentorské dovednosti - kladení otevřených otázek, aktivní naslouchání, poskytování popisné zpětné vazby, vést strukturovaný rozhovor,
- reflektovat a sdílet tyto dovednosti v současné praxi účastníků,
- posilovat dovednosti účastníků zaměřit se při pozorování výuky klienta na zakázku a vést si užitečnou evidenci,
- reflektovat vlastní zkušenosti mentorovat a být mentorován a sdílet je nejen mezi zkušenějšími mentory, ale i s mentory začínajícími.

Cíle 3. dne:

- trénovat mentorské dovednosti - kladení otevřených otázek, aktivní naslouchání, poskytování popisné zpětné vazby, stanovování cílů (formulace zakázky) mentorské podpory, vést strukturovaný rozhovor a sdílení dosavadní mentorské praxe v návaznosti na tyto dovednosti,
- rozpoznávat a popisovat rizika a příležitosti zakázky klienta,
- posilovat dovednosti účastníků zaměřit se při pozorování výuky klienta, na zakázku a vést si užitečnou evidenci,
- reflektovat vlastní průběžné zkušenosti mentorovat a být mentorován a sdílet je nejen mezi zkušenějšími mentory, ale i s mentory začínajícími.

Cíle 4. dne:

- posilovat silné stránky mentora,
- reflektovat, jak se daří mentorům hledat silné stránky klienta a dát mu k nim popisnou zpětnou vazbu,
- intenzivně trénovat mentorské dovednosti - kladení otevřených otázek, aktivní naslouchání, poskytování popisné zpětné vazby, stanovování cílů (formulace zakázky) mentorské podpory, vést strukturovaný rozhovor, parafrázovat, shrnovat, zaznamenávat mentorské setkání – psát mentorskou zprávu, a to v návaznosti na dosavadní zkušenosti,
- posilovat dovednosti účastníků zaměřit se při pozorování výuky klienta na zakázku a vést si užitečnou evidenci
- reflektovat vlastní průběžné zkušenosti mentorovat a být mentorován a sdílet je nejen mezi zkušenějšími mentory, ale i s mentory začínajícími.

Cíle 5. dne:

- trénovat mentorské dovednosti – nácvik možností, jak reagovat ve vybraných náročných situacích, sdílet zkušenosti s těmito reakcemi klientů,
- rozlišovat v mentorské zprávě hodnotící a popisný jazyk, posoudit funkčnost užití popisného jazyka, vzájemně se inspirovat při psaní mentorských zpráv, trénovat na zprávách, které účastníci vytvořili od posledního absolvování kurzu,
- prozkoumat z pohledu mentora kontext zavádění systematického mentoringu na škole – popsat obavy a výzvy v různých situacích, ve kterých se může mentor ocitnout, sdílet zkušenosti z dosavadní praxe,
- reflektovat vlastní průběžné zkušenosti mentorovat a být mentorován a sdílet je nejen mezi zkušenějšími mentory, ale i s mentory začínajícími,
- reflektovat celý kurz a pojmenovat posun účastníků v mentorských dovednostech.

5. Hodinová dotace:

5 x 8 hodin (40 hodin)

6. Maximální počet účastníků a upřesnění cílové skupiny:

30 účastníků

cílové skupiny:

učitelé MŠ
ředitelé škol a školských zařízení
učitelé 1. stupně ZŠ
učitelé 2. stupně ZŠ
učitelé gymnázií
učitelé SOŠ A SOU
učitelé speciálních škol

7. Plánové místo konání:

V pronajatých prostorách v jednotlivých regionech ČR, dle zájmu účastníků.

8. Jmenný přehled lektorů s podrobnými informacemi o odborné praxi v oboru:

Mgr. Kateřina Žežulová, Mgr. Daniel Janata, Mgr. Zdeněk Dlabola, Mgr. et Bc. Jana Žaludová,
Mgr. Daniel Vychodil, Mgr. Věra Krejčová, Ph.D., Mgr. Kamila Zemanová Stieberová, Mgr. Petra Kepřtová,
Mgr. Ivan Čermák, Mgr. Hana Lipková, Mgr. Jiří Hruška, Mgr. Barbara Pospíšilová, Mgr. Martina Brázdová,
Mgr. Jindřich Monček, Mgr. Lenka Mončeková